

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 13 листопада 2013 р. № 824 Київ

Про затвердження Порядку здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ No 903 від 31.10.2018}

Відповідно до статті 25 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити Порядок здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки, що додається.

Прем'єр-міністр України

M.A3APOB

Інд. 70

ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 р. № 824

ПОРЯДОК

здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки

Загальна частина

- 1. Цей Порядок визначає умови та встановлює основні форми і процедури державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки.
 - 2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:
- 1) державний нагляд за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки (далі державний нагляд) діяльність Держатомрегулювання та її територіальних органів щодо здійснення контролю за дотриманням законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки (крім медичних вимог безпеки), умов, визначених у документах дозвільного характеру, вимог до фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання та застосування примусових заходів з метою запобігання, виявлення та усунення порушень у сфері використання ядерної енергії;
- 2) інспекційне обстеження проведення в рамках дозвільного процесу процедури, спрямованої на перевірку повноти і достовірності відомостей, що містяться в документах, доданих до заяви про отримання ліцензії (внесення змін, продовження дії) чи окремих дозволів, встановлення наявності умов для безпечного провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, робіт або операцій та проведення оцінки спроможності заявника провадити заявлену діяльність з дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки:
- 3) інспекційна перевірка форма періодичного контролю суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії з метою проведення оцінки відповідності об'єктів державного нагляду вимогам ядерної та радіаційної безпеки;
- 4) об'єкти державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки (далі об'єкти державного нагляду) ядерні установки, об'єкти, призначені для поводження з радіоактивними відходами, об'єкти з переробки уранових руд, ядерні матеріали, радіоактивні відходи, інші джерела іонізуючого випромінювання та діяльність у сфері використання ядерної енергії підприємств, установ, організацій, посадових осіб та персоналу, фізичних осіб підприємців, які провадять чи заявили про намір провадити таку діяльність;

- 5) припис обов'язкова для виконання у визначені строки письмова вимога державних інспекторів з ядерної та радіаційної безпеки, яка видається юридичним особам, їх посадовим особам і фізичним особам-підприємцям з метою припинення виявленого порушення вимог ядерної та радіаційної безпеки, усунення його наслідків або вжиття компенсуючих заходів з метою пом'якшення таких наслідків;
- 6) розпорядження обов'язкова для виконання у визначені строки письмова вимога державних інспекторів з ядерної та радіаційної безпеки, яка видається юридичним особам, їх посадовим особам і фізичним особам підприємцям з метою обмеження, припинення чи зупинення експлуатації об'єктів державного нагляду в разі неможливості усунення в інший спосіб виявлених порушень або неспроможності дотримання вимог ядерної та радіаційної безпеки.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії" та "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

3. Основними заходами державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки ϵ :

проведення аналізу інформації про стан ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду;

проведення інспекційних перевірок та інспекційних обстежень;

видача обов'язкових до виконання приписів, розпоряджень у разі виявлення порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки за результатами інспекційних перевірок, інспекційних обстежень та аналізу інформації про стан ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду;

застосування передбачених законодавством примусових заходів до юридичних і фізичних осіб у разі виявлення порушень ними вимог ядерної та радіаційної безпеки та/або невиконання вимог приписів, розпоряджень.

4. Державний нагляд на об'єктах державного нагляду, що є власністю іноземних держав, міжнародних організацій, іноземних юридичних осіб, іноземців та осіб без громадянства і розташовані на території України, здійснюється відповідно до цього Порядку.

Державний нагляд на об'єктах державного нагляду правоохоронних органів спеціального призначення, військових формувань та установ здійснюється відповідно до цього Порядку та з урахуванням статті 3 Закону України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії".

5. Державний нагляд здійснюється Держатомрегулюванням та її територіальними органами із залученням у разі необхідності представників інших органів державного нагляду (контролю) у відповідних сферах безпеки за їх згодою, організацій науковотехнічної підтримки, інших наукових, експертних організацій та експертів-консультантів.

Від імені Держатомрегулювання та її територіальних органів державний нагляд здійснюють державні інспектори з ядерної та радіаційної безпеки (далі - державні

інспектори), що пройшли кваліфікаційну атестацію, спеціальне медичне обстеження та отримали допуск до виконання особливих робіт на ядерних установках, з ядерними матеріалами, радіоактивними відходами, іншими джерелами іонізуючого випромінювання.

Державні інспектори мають службове посвідчення встановленого зразка, форма якого затверджується Держатомрегулюванням, а також особистий штамп із зазначенням найменування інспекції, яку вони представляють.

Державні інспектори під час виконання своїх посадових обов'язків користуються правами, передбаченими статтею 25 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", і несуть відповідальність за повноту, достатність та обґрунтованість своїх вимог згідно із законодавством.

- 6. Для документування результатів здійснення державного нагляду, підтвердження висновків про стан ядерної та радіаційної безпеки і фіксації порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки державні інспектори можуть використовувати технічні засоби та засоби контролю (комп'ютери, пристрої для аудіозапису, фото- та відеозйомки відповідно до вимог, передбачених законодавством, прилади дозиметричного та радіометричного контролю) і здійснювати вимірювання характеристик іонізуючого випромінювання самостійно чи вимагати проведення таких вимірювань спеціалізованими підрозділами ліцензіата або незалежними лабораторіями, що атестовані в установленому порядку.
 - 7. Основними принципами державного нагляду є:

пріоритетність забезпечення ядерної та радіаційної безпеки;

відкритість, прозорість, плановість і системність здійснення заходів державного нагляду;

об'єктивність та неупередженість вимог державних інспекторів;

відповідність примусових заходів та розміру фінансових санкцій характеру вчинених порушень та рівню їх впливу на стан ядерної та радіаційної безпеки;

планування та здійснення заходів державного нагляду з урахуванням рівня потенційної небезпеки об'єктів державного нагляду (ризик-інформований підхід), ступеня ризику від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії відповідно до пунктів 15 та 16 цього Порядку;

спрямованість примусових заходів на попередження скоєння правопорушень;

неприпустимість втручання будь-яких органів, посадових і службових осіб, громадян та їх об'єднань у здійснення заходів державного нагляду, крім передбачених законом випадків.

8. Під час здійснення державного нагляду проводиться аналіз та перевірка інформації, що міститься у документах, подання яких суб'єктами діяльності у сфері використання ядерної енергії передбачено вимогами законодавства, нормами, правилами і стандартами з ядерної та радіаційної безпеки, умовами ліцензій, іншими документами дозвільного характеру, а саме у:

звітах про виконання умов ліцензій, інших документів дозвільного характеру, приписів та розпоряджень;

звітах про стан безпеки ядерних установок, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, об'єктів з переробки уранових руд та джерел іонізуючого випромінювання;

повідомленнях про події, що мають або можуть мати вплив на безпеку об'єктів державного нагляду;

відомостях щодо наявності, кількості та переміщення ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, а також щодо обсягів експорту та імпорту джерел іонізуючого випромінювання;

повідомленнях про порушення у роботі (відмову) обладнання, систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок, та/або про їх невідповідність нормам, правилам і стандартам з ядерної та радіаційної безпеки;

звітах про результати розслідування порушень у роботі об'єктів державного нагляду та радіаційних аварій;

інформації про зміну відомостей, поданих під час отримання ліцензії та інших документів дозвільного характеру, які мають або можуть мати вплив на безпеку об'єктів державного нагляду.

9. Плановими інспекційними перевірками ϵ перевірки, проведення яких передбачено річними планами-графіками Держатомрегулювання або її територіальних органів.

Такі плани-графіки складаються державними інспекторами з урахуванням ступеня ризику діяльності у сфері використання ядерної енергії, показників безпеки об'єктів державного нагляду за попередній період їх роботи, затверджуються Головним державним інспектором з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступником - керівником територіального органу та оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання.

Планові інспекційні перевірки суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії проводяться:

- з високим ступенем ризику не менш як один раз на рік;
- із середнім ступенем ризику не менш як один раз на три роки;
- з незначним ступенем ризику не менш як один раз на п'ять сім років.

Частота планових інспекційних перевірок може зменшуватися у разі, коли під час останніх двох планових перевірок на об'єкті державного нагляду не було виявлено порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки.

Строк проведення планових перевірок, що становить не більш як десять робочих днів, може бути продовжений за рішенням Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступника - керівника територіального органу Держатомрегулювання, але не більше як на п'ять робочих днів, у разі складності об'єкта державного нагляду (кількість ядерних установок, об'єктів, призначених для поводження з

радіоактивними відходами, об'єктів з переробки уранових руд, джерел іонізуючого випромінювання, що експлуатуються або використовуються), наявності у суб'єкта філій, інших відокремлених підрозділів, що провадять або заявили про намір провадити діяльність у сфері використання ядерної енергії.

Письмове повідомлення про проведення планової інспекційної перевірки надсилається Держатомрегулюванням або її територіальним органом суб'єктові діяльності у сфері використання ядерної енергії не менш як за десять робочих днів до початку такої перевірки.

10. Позаплановими інспекційними перевірками ϵ перевірки, проведення яких не передбачено річними планами-графіками Держатомрегулювання або її територіальних органів.

Підставами для проведення позапланових інспекційних перевірок є:

повідомлення фізичних або юридичних осіб про провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо якої Законом України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії" встановлено вимоги стосовно обов'язкового отримання ліцензії та/або іншого документа дозвільного характеру і реєстрації, без одержання таких документів або реєстрації та/або порушення суб'єктом діяльності у сфері використання ядерної енергії вимог ядерної та радіаційної безпеки;

невиконання/неналежне виконання умов ліцензій, інших документів дозвільного характеру;

невиконання приписів і розпоряджень, що складені за результатами інспекційних перевірок, інспекційних обстежень та аналізу інформації про стан ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду;

виявлення недостовірної або суперечливої інформації у звітах, інших документах, поданих суб'єктами діяльності у сфері використання ядерної енергії відповідно до умов документів дозвільного характеру, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки:

дані моніторингу радіаційної обстановки, які свідчать про її зміни, пов'язані з експлуатацією об'єктів державного нагляду;

наявність негативних змін показників ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду, що виявлені за результатами проведення аналізу інформації або періодичної переоцінки їх безпеки;

порушення у роботі (відмова) обладнання, систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок, що спричинили або могли спричинити виникнення аварійної ситуації;

повідомлення органів державного нагляду (контролю) в інших сферах безпеки про події, що мають або можуть мати вплив на безпеку об'єктів державного нагляду та призвести до виникнення аварійних ситуацій;

виникнення ядерних, радіаційних аварій, інцидентів або подій на аналогічних об'єктах державного нагляду в Україні та/або в інших країнах;

надходження повідомлення про радіаційну аварію або виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу;

звернення правоохоронних органів про проведення перевірок у передбачених законодавством випадках.

11. Строк проведення позапланових інспекційних перевірок не повинен перевищувати п'яти робочих днів і може бути одноразово продовжений за рішенням Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступника - керівника територіального органу Держатомрегулювання не більш як на три робочих дні у разі складності об'єкта державного нагляду або події.

Письмове повідомлення про проведення позапланової інспекційної перевірки надсилається Держатомрегулюванням або її територіальним органом суб'єктові діяльності у сфері використання ядерної енергії не менш як за п'ять робочих днів до початку такої перевірки.

У разі необхідності негайного реагування на подію, що виникла на об'єкті державного нагляду, або на подію, що має або може мати вплив на безпеку об'єктів державного нагляду, можуть проводитися спеціальні інспекційні перевірки без попереднього повідомлення суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

- 12. Під час проведення планових і позапланових інспекційних перевірок перевіряється стан:
- 1) виконання вимог законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, вимог до фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання;
 - 2) виконання умов ліцензій та інших документів дозвільного характеру;
- 3) відповідності об'єктів використання ядерної енергії, їх систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок, режимів обслуговування та експлуатації вимогам безпеки;
 - 4) забезпечення ядерної, радіаційної безпеки та радіаційного захисту;
- 5) аварійної готовності суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії та їх здатність до ліквідації наслідків аварій;
 - 6) виконання приписів і розпоряджень;
 - 7) дотримання вимог експлуатаційної та технологічної документації;
- 8) відповідності виконаних робіт і операцій проекту та технічним рішенням, узгодженим з Держатомрегулюванням;
- 9) дотримання порядку технічного обслуговування, ремонту, періодичності та обсягу випробувань систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок;
- 10) реалізації повноважень посадовими особами, до службових обов'язків яких належить виконання організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки;

- 11) організації системи підбору, підготовки та підтримання кваліфікації персоналу, який безпосередньо здійснює управління реакторною установкою і діяльність якого може проводитися лише на підставі ліцензії;
- 12) функціонування системи підготовки, навчання та проведення перевірки знань з ядерної та радіаційної безпеки;
- 13) впровадження програм забезпечення якості та систем управління діяльністю у сфері використання ядерної енергії в частині ядерної та радіаційної безпеки;
- 14) здійснення заходів з формування культури безпеки у сфері використання ядерної енергії та культури захищеності ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання;
- 15) відповідності фактичного обсягу та характеристик ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання даним їх обліку, інвентаризації та звітності;
- 16) дотримання вимог в інших сферах безпеки, якщо вони можуть впливати на рівень ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду.

Під час проведення планових і позапланових інспекційних перевірок перевіряються також повнота та достовірність інформації про стан ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду, поданої суб'єктами діяльності у сфері використання ядерної енергії.

13. Інспекційні перевірки залежно від кількості питань, що перевіряються, можуть бути комплексні або цільові.

Комплексною вважається перевірка, під час якої перевіряються всі або більшість питань, зазначених у пункті 12 цього Порядку, з урахуванням рівня потенційної небезпеки об'єкта державного нагляду.

Цільовою вважається перевірка одного або декількох питань, зазначених у пункті 12 цього Порядку.

Для конкретизації цілей, завдань перевірки і питань, що перевірятимуться, складаються типові та робочі інспекційні плани у порядку, встановленому Держатомрегулюванням.

14. Інспекційні обстеження плануються та проводяться Держатомрегулюванням або її територіальними органами з урахуванням планів і процедур дозвільної діяльності.

Строк проведення та питання інспекційного обстеження визначаються з урахуванням зазначених у заяві про отримання документа дозвільного характеру видів діяльності, робіт або операцій, а також якості та повноти документів з обґрунтування ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду.

Під час проведення інспекційного обстеження, планової або позапланової інспекційної перевірки державний інспектор зобов'язаний пред'явити посадовим особам суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії, що обстежується або перевіряється, службове посвідчення та направлення (наказ або лист-повідомлення) із зазначенням підстав, цілей і питань проведення обстеження чи перевірки.

Порядок проведення інспекційних перевірок та інспекційних обстежень встановлюється Держатомрегулюванням.

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії

15. Ступінь ризику від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії та періодичність проведення планових інспекційних перевірок суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії визначається за такими критеріями:

вид радіоактивних матеріалів;

вид діяльності у сфері використання ядерної енергії;

дотримання суб'єктом діяльності вимог законодавства у сфері використання ядерної енергії.

{Пункт 15 в редакції Постанови КМ № 903 від 31.10.2018}

16. Ризики настання негативних наслідків від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії визначено в додатку 1.

Перелік критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, їх показники, кількість балів за кожним показником визначено в додатку 2.

Віднесення діяльності у сфері використання ядерної енергії до високого, середнього або незначного ступеня ризику здійснюється з урахуванням суми балів, нарахованих за всіма критеріями, визначеними в додатку 2, за такою шкалою:

```
від 41 до 100 балів - високий ступінь ризику; від 21 до 40 балів - середній ступінь ризику; від 0 до 20 балів - незначний ступінь ризику. 

⟨Пункт 16 в редакції Постанови КМ № 903 від 31.10.2018⟩
```

Особливості здійснення державного нагляду на ядерних установках

- 17. Державний нагляд на ядерних установках здійснюється у постійному режимі державними інспекціями з ядерної безпеки на атомних електростанціях, інших ядерних установках, які створюються Держатомрегулюванням (далі держінспекції на атомних електростанціях та інших ядерних установках).
- 18. Держінспекції на атомних електростанціях та інших ядерних установках, крім основних заходів державного нагляду, зазначених у пункті 3 цього Порядку:
 - 1) здійснюють щоденний моніторинг:

дотримання вимог регламентів експлуатації ядерних установок;

основних параметрів роботи систем, важливих для безпеки ядерних установок;

стану захисних бар'єрів та радіаційної обстановки на промисловому майданчику ядерної установки, в її санітарно-захисній зоні та зоні спостереження;

дій персоналу, що забезпечує ядерну та радіаційну безпеку;

роботи систем обмеження доступу, інших елементів системи фізичного захисту ядерних установок;

2) забезпечують здійснення контролю за:

здійсненням заходів програм підвищення рівня ядерної та радіаційної безпеки атомних електростанцій, інших ядерних установок;

станом виконання програм поводження з радіоактивними відходами та здійснення заходів з мінімізації радіоактивних відходів;

дотриманням порядку розслідування та обліку порушень у роботі атомних електростанцій, інших ядерних установок, здійсненням заходів з усунення причин та наслідків таких порушень;

дотриманням процедур реєстрації (обліку) обладнання, систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок; своєчасною заміною або продовженням строку її експлуатації;

виконанням процедур з підготовки енергоблоків атомних електростанцій до планового і позапланового ремонту;

впровадженням заходів і процедур аварійної готовності та аварійного реагування;

веденням обліку та здійсненням контролю ядерних матеріалів;

провадженням діяльності ліцензованим персоналом, що здійснює безпосереднє управління реакторними установками, та посадовими особами експлуатуючої організації, до службових обов'язків яких належить виконання організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки;

станом готовності ядерної установки до пуску після її зупинення, пов'язаного з пошкодженням або порушеннями у роботі (відмовами) систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок, а також після проведення планового або позапланового ремонту.

Держінспекції на атомних електростанціях та інших ядерних установках здійснюють нагляд за службовим розслідуванням радіаційних аварій, виконують інші функції, передбачені положеннями про них, що затверджуються Держатомрегулюванням.

19. Державні інспектори держінспекції на атомних електростанціях та інших ядерних установках беруть участь у:

проведенні оглядів та технічних кваліфікацій обладнання, систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок;

роботі комісій з проведення перевірки знань з ядерної та радіаційної безпеки персоналу і посадових осіб, які забезпечують ядерну та радіаційну безпеку на атомних електростанціях та інших ядерних установках;

проведенні приймальних випробувань обладнання, систем (елементів), важливих для безпеки ядерних установок;

роботі комісій з атестації зварників і контролерів зварювальних робіт, а також виробничих технологій зварювання;

інспекціях, що провадяться Міжнародним агентством з атомної енергії відповідно до Угоди між Україною та Міжнародним агентством з атомної енергії про застосування гарантій у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї, Додатковим протоколом до зазначеної Угоди.

Повноваження суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо яких здійснюється державний нагляд

- 20. Заходи державного нагляду здійснюються з відома посадових осіб суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо яких здійснюється такий державний нагляд, а інспекційні перевірки та інспекційні обстеження у присутності таких посадових осіб або їх уповноважених представників.
- 21. Суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо яких здійснюється державний нагляд, мають право:

вимагати від державних інспекторів дотримання вимог законодавства;

перевіряти наявність у державних інспекторів службових посвідчень, направлення (наказу або листа-повідомлення) для проведення інспекційної перевірки або інспекційного обстеження:

ознайомлюватися з планом інспекційної перевірки або інспекційного обстеження;

бути присутніми під час здійснення заходів державного нагляду, брати участь у вимірюваннях, спостереженнях, ознайомлюватися з документами, складеними за результатами інспекційних перевірок або інспекційних обстежень;

подавати у письмовій формі пояснення, зауваження або заперечення до документів, складених за результатами інспекційної перевірки або інспекційного обстеження.

22. Суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо яких здійснюється державний нагляд, зобов'язані:

допускати державних інспекторів до проведення інспекційних перевірок або інспекційних обстежень та сприяти виконанню ними своїх посадових обов'язків і досягненню цілей інспекційної перевірки або інспекційного обстеження;

виконувати законні вимоги державних інспекторів щодо усунення виявлених порушень;

надавати пояснення, матеріали та інформацію з питань, що виникають під час здійснення заходів державного нагляду;

забезпечувати державних інспекторів засобами індивідуального захисту, транспортом та супроводом для безпечного і оперативного пересування на об'єкті державного нагляду.

Оформлення результатів державного нагляду

23. За результатами інспекційної перевірки або інспекційного обстеження державними інспекторами протягом п'яти робочих днів складається акт.

У разі виявлення під час інспекційної перевірки, інспекційного обстеження чи проведення аналізу інформації про стан ядерної та радіаційної безпеки об'єктів державного нагляду порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки державні інспектори видають припис.

У разі неможливості усунення порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки та/або неспроможності суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії забезпечити дотримання таких вимог, що призвело чи може призвести до додаткового (вище встановлених рівнів) опромінення персоналу, населення або забруднення навколишнього природного середовища, державні інспектори видають розпорядження про обмеження, припинення чи зупинення експлуатації об'єктів державного нагляду.

24. Акт про результати інспекційної перевірки, акт про результати інспекційного обстеження, припис, розпорядження складаються у двох примірниках та підписуються державними інспекторами, які проводили інспекційну перевірку, інспекційне обстеження, та посадовою особою суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо якого проводилася така перевірка або обстеження.

Один примірник відповідного акта, припису, розпорядження вручається суб'єктові діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо якого проводилася інспекційна перевірка або інспекційне обстеження, чи надсилається йому рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

25. Якщо суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо якого проводиться державний нагляд, не погоджується із змістом документа, складеного за результатами заходів державного нагляду, його представник підписує такий документ із зауваженнями, які є невід'ємною його частиною.

У разі відмови суб'єкта діяльності, щодо якого здійснюється державний нагляд, підписати такий документ, державний інспектор робить у документі відповідний запис.

26. У разі виявлення у процесі здійснення державного нагляду факту провадження суб'єктом діяльності у сфері використання ядерної енергії діяльності, щодо якої Законом України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії" встановлені вимоги обов'язкового отримання ліцензії та/або іншого документа дозвільного характеру і реєстрації, без одержання таких документів або реєстрації державний інспектор складає протокол про порушення суб'єктом діяльності вимог зазначеного Закону.

У разі встановлення факту невиконання чи неналежного виконання умов ліцензії та/або іншого документа дозвільного характеру протокол про порушення суб'єктом діяльності у сфері використання ядерної енергії вимог Закону України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії" складається у випадках, якщо таке порушення завдало або могло завдати шкоди здоров'ю людей чи навколишньому природному середовищу відповідно до статті 82 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

Притягнення до адміністративної відповідальності посадових осіб за порушення законодавства у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки здійснюється відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Протокол про правопорушення, відповідальність за які передбачена статтями 95 та 188¹⁸ зазначеного Кодексу, складає державний інспектор.

Протокол протягом трьох днів після його оформлення подається разом з матеріалами інспекційної перевірки або інспекційного обстеження Головному державному інспекторові з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступникам для розгляду та винесення рішення про накладення штрафу або закриття справи.

Держатомрегулювання затверджує форми протоколів, постанов, інших документів, що складаються за результатами державного нагляду.

- 27. Держатомрегулювання веде облік результатів здійснення заходів державного нагляду, справ про застосування фінансових санкцій до суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, справ про адміністративні правопорушення, контролює виконання приписів, розпоряджень і постанов Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступників.
- 28. Держатомрегулювання має право оприлюднювати інформацію про результати державного нагляду на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання.
- 29. Під час здійснення заходів державного нагляду державні інспектори взаємодіють з представниками органів виконавчої влади, що здійснюють контроль за дотриманням природоохоронних, санітарно-епідеміологічних, протипожежних вимог, вимог у сфері охорони праці та техногенної безпеки, інших вимог, передбачених законодавством. Порядок такої взаємодії визначається спільними наказами про взаємодію, якщо інше не встановлено положеннями про органи державного нагляду у відповідних сферах державного нагляду (контролю).

Держатомрегулювання у передбачених законом випадках подає інформацію про результати здійснення заходів державного нагляду органам державної статистики, прокуратури, іншим правоохоронним та контролюючим органам.

Додаток 1 до Порядку здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки

РИЗИКИ настання негативних наслідків від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії

Цілі державного нагляду (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності у сфері	
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок	використання ядерної енергії та визначається періодичність проведення планових інспекційних перевірок	
Життя та здоров'я людини (О1)	опромінення людини	шкода, завдана здоров'ю людини (детерміністичні та стохастичні ефекти радіаційного опромінення) смерть людини		
Належна якість продукції, робіт і послуг (немайнові блага) (О2)	неналежна якість послуг з підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки	недостатня кваліфікація персоналу ядерної установки		
	неналежна якість послуг з підготовки персоналу з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів,	недостатній рівень фізичного захисту об'єкта у сфері використання ядерної енергії		

радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання

Належна якість продукції, (майнові блага) (О3) неналежна якість продукції, порушення робіт і надання

збитки, завдані споживачу продукції, робіт і послуг у сфері робіт і послуг технології виконання використання ядерної енергії зниження культури

послуг у сфері

використання ядерної безпеки

енергії

Навколишнє природне середовище (O4)

неконтрольоване потрапляння радіоактивних речовин у навколишн€

радіоактивне забруднення навколишнього природного середовища

природне середовище

Національна безпека держави (О5) опромінення

перевищення граничних меж населення

деградація генофонду України внаслідок проявів ефектів радіаційного опромінення у майбутніх поколіннях

дії, пов'язані з незаконним обігом (використанням) ядерного матеріалу, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання

диверсії з використанням джерел іонізуючого випромінювання, порушення режиму нерозповсюдження ядерної зброї чи створення загрози таких дій

аварійне зниження потужності чи відключення енергоблоків атомних електростанцій

припинення (розлад) функціонування об'єднаної енергетичної системи України

радіаційна аварія (крім промислової)

погіршення

міжнародного іміджу

держави

Інші суспільні перевищення інтереси (Об) граничних меж

граничних меж опромінення персоналу збитки, завдані особі внаслідок втрати нею можливості роботи з джерелами іонізуючого

випромінювання

радіаційна аварія (крім промислової)

витрати державного та місцевого бюджетів на усунення наслідків радіаційної аварії та/чи на виплату компенсацій юридичним і фізичним особам за ядерну шкоду

{Порядок доповнено додатком 1 згідно з Постановою КМ № 903 від 31.10.2018}

Додаток 2 до Порядку здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки

ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, їх показники, кількість балів за кожним показником

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії та визначається періодичність проведення планових інспекційних перевірок	Показники	Кількість балів
1. Вид радіоактивних матеріалів	ядерні матеріали 1 чи 2 категорії згідно з додатком 2 до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок	25
	ядерні матеріали 3 категорії згідно здодатком 2 до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок	15
	відпрацьоване ядерне паливо на всіх етапах поводження з ним та під час його перевезення	25
	збіднений уран	5
	радіонуклідне джерело іонізуючого випромінювання 1 чи 2 категорії згідно з таблицями 1 і 2 додатка 2 до Технічного регламенту закритих джерел іонізуючого випромінювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1382 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 93, ст. 3408) (далі - Технічний регламент)	9

радіонуклідне джерело іонізуючого випромінювання 3 категорії згідно з таблицями 1 і2 додатка 2 до Технічного регламенту	6
радіонуклідне джерело іонізуючого випромінювання 4 чи 5 категорії згідно з таблицями 1 і 2 додатка 2 до Технічного регламенту	3
джерело іонізуючого випромінювання у вигляді пристрою для генерування зазначеного випромінювання з енергією іонізуючого випромінювання понад 1 MeB	4
джерело іонізуючого випромінювання у вигляді пристрою для генерування зазначеного випромінювання з енергією іонізуючого випромінювання до 1 MeB	2
техногенно підсилене джерело іонізуючого випромінювання природного походження	2
джерело іонізуючого випромінювання, яке підлягає державній реєстрації, але використання якого звільняється від ліцензування	1
високоактивні радіоактивні відходи та об'єкти, призначені для поводження з високоактивними радіоактивними відходами	15
середньоактивні радіоактивні відходи та об'єкти, призначені для поводження з середньоактивними радіоактивними відходами	9
низькоактивні радіоактивні відходи та об'єкти, призначені для поводження з низькоактивними радіоактивними відходами	3
радіоактивні матеріали, обмежено звільнені від регулюючого контролю	1

2. Вид діяльності у сфері використання ядерної енергії	будівництво та введення в експлуатацію ядерної установки	21
	експлуатація ядерної установки	50
	зняття з експлуатації ядерної установки	15
	будівництво сховища для захоронення радіоактивних відходів	21
	експлуатація сховища для захоронення радіоактивних відходів	21
	закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів	10
	переробка уранових руд	10
	перевезення радіоактивних матеріалів (перевезення високо- та середньоактивних радіоактивних матеріалів)	8
	перевезення радіоактивних матеріалів (перевезення низькоактивних радіоактивних матеріалів)	2
	переробка, зберігання радіоактивних відходів	14
	виробництво джерел іонізуючого випромінювання (радіонуклідних джерел іонізуючого випромінювання 1 чи 2 категорії згідно з таблицями 1 і 2 додатка 2 до Технічного регламенту)	12
	виробництво джерел іонізуючого випромінювання (радіонуклідних джерел іонізуючого випромінювання 3, 4 чи 5 категорії згідно з таблицями 1 і 2 додатка 2 до Технічного регламенту)	4
	виробництво джерел іонізуючого випромінювання (у вигляді пристрою для	8

генерування зазначеного випромінювання з енергією понад 1 MeB)

	виробництво джерел іонізуючого випромінювання (у вигляді пристрою для генерування зазначеного випромінювання з енергією до 1 MeB)	4
	використання джерел іонізуючого випромінювання	5
	підготовка персоналу для експлуатації ядерної установки	8
	підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання	6
	інші види діяльності у сфері використання ядерної енергії, передбачені статтею 27 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку"	0
3. Дотримання суб'єктом діяльності вимог законодавства у сфері використання ядерної енергії	зафіксовані Держатомрегулюванням порушення ліцензійних умов, що безпосередньо призвели чи могли призвести до ядерних чи радіаційних аварій	12
	зафіксовані Держатомрегулюванням порушення ліцензійних умов, які не були усунуті протягом більше ніж 12 місяців з дати вчинення	6
	зафіксовані Держатомрегулюванням порушення ліцензійних умов, за якими було накладено адміністративні санкції	4
	наявність інформації про погіршення показників ядерної та/чи радіаційної безпеки під час провадження суб'єктом діяльності у сфері використання ядерної енергії	4

інші види правопорушень у сфері використання ядерної енергії, передбачені статтею 81 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку"

{Порядок доповнено додатком 2 згідно з Постановою КМ № 903 від 31.10.2018}

Про затвердження Порядку здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки

Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 13.11.2013 № 824

Редакція від **02.11.2018**, підстава — <u>903-2018-п</u>

Постійна адреса:

https://zakon.rada.gov.ua/go/824-2013-%D0%BF

Законодавство України станом на 09.06.2025 чинний

Публікації документа

- Офіційний вісник України від 03.12.2013 2013 р., № 91, стор. 11, стаття 3344, код акта 70212/2013
- Урядовий кур'єр від 04.12.2013 № 224